

SPK Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi

Av. Seçil Sayın Kutluca – SPK, Başuzman Hukukçu

Hafızalardan kolay silinmeyecek 2020 yılının hayatımıza etkilerini tartışırken, 2 Ekim 2020 tarihli Resmî Gazete, SPK Kurumsal Yönetim Tebliği değişikliği ile “Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi”nin yayınlandığını duyurdu. Borsa şirketlerinin, 2020 yılı sürdürülebilirlik faaliyetlerini, bu yeni ilke setini esas alarak, 2021 yılında yayınlayacakları Faaliyet Raporlarında, “uy ya da açıkla” yaklaşımına göre raporlaması gerektiği ilan edildi.

Yıllık faaliyet raporlarında, sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanıp uygulanmadığına, uygulanmıyor ise buna ilişkin gerekçeli açıklamaya, bu ilkelere tam olarak uymama dolayısıyla çevresel ve sosyal risk yönetiminde meydana gelen etkilere ilişkin olarak açıklamaya yer verilir.

(Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1) md. 8)

SPK ve Borsa İstanbul Sürdürülebilirlik Platformu tarafından çok taraflı olarak geliştirilen Sürdürülebilirlik İlkeleri Uyum Çerçevesi, BM’nin 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefinden, 12.si olan “Sorumlu Tüketim ve Üretim”in alt amaçlarından 12.6 ile uyumlu bir adım olarak dikkat çekiyor.

12.6 Amacı başta büyük, çok uluslu şirketler olmak üzere, şirketlerin, sürdürülebilirlik uygulamalarını kabul etmesini ve sürdürülebilirlik bilgisini raporlama süreçlerine dahil etmesini teşvik etmek.

(BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri)

Sürdürülebilir finans, son on yılda

- İklim tahvilleri, yeşil tahviller, sürdürülebilirlik tahvilleri gibi finansal enstrümanlar,
- İhraççıların Çevre, Toplum, Yönetim (ÇTY) etkilerini raporlamaları,
- Varlık yönetim şirketlerinin ÇTY faktörlerini yatırım kararlarına entegre etmesi

gelişmeleriyle reel sektör, finansal hizmetler sektörü, düzenleyici kuruluşlar ve borsalar için dönüştürücü bir

etken haline gelmiştir. Bu dönüşüm yolculuğunda, şirketlerin,

- Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini anlamak, önceliklendirmek, benimsemek, katkıda bulunmak,
- Sürdürülebilirliği ve ÇTY faktörlerini, her yönüyle faaliyetlere entegre etme,
- Sürdürülebilirlik yatırımları ile uzun vadeli rekabetçi finansal getiri ve pozitif toplumsal etki üretme,
- Sürdürülebilirlik alanında edinilen kazanımları ve dönemsel performansı raporlama süreçlerinden geçirmesi beklenmektedir.

Sürdürülebilirlik raporlaması bu süreçte son halka olarak görünmekle beraber, bu son halkanın sürdürülebilir finans ekosistemindeki stratejik katkısını unutmamak gerekir.

Düzenleyici kuruluşların, sürdürülebilir kalkınma, iklim değişikliği ve hatta Covid-19 pandemisinin şirketler kesimine, finansal piyasalara etkisini diğer yapısal risklerden ayırışan ayrı bir risk kategorisi olarak görmesi konunun “yatırımcının korunması” ve “piyasa istikrarı” ekseninde ele alınmasına neden olmaktadır. Buna bağlı olarak, şirketlerin ÇTY faktörleri temelinde gönüllü ya da zorunlu raporlama yapmasının kamu tarafından gözetimi yaygınlık kazanmaktadır. SPK “uy ya da açıkla” yaklaşımını benimserken, İngiltere Kasım 2020’de borsa şirketlerinin ve finansal kuruluşların, 2025 yılı itibarıyla emredici iklim raporlaması rejimine geçeceğini duyurdu.

Sürdürülebilirlik raporlamasına SPK tarafından kurumsal yönetim uyum raporlaması paralelinde hukuki çerçeve kazandırılması, şirketlerin ve diğer tüm paydaşların uzun vadeli değer yaratmak için kendini geliştirmesinde bir fırsat penceresidir. Bu sürecin Sürdürülebilirlik Raporları hazırlayan ve entegre raporlama pratikleri olan şirketler için daha kolay yönetilebileceğini öngörebiliriz. Diğer taraftan,

kurumsal yönetim uyum raporlaması konusunda yönetim kurulu ve yatırımcı ilişkiler birimlerinin geliştirdiği kapasite, uy ya da açıkla raporlamasına dair SPK tarafından yayınlanan rehber, izleme raporları da kıyasen destekleyici olacaktır.

İlk raporlama yılı pratiği için Tebliğ ve Uyum Çerçevesi hükümleri göz önüne alındığında, faaliyet raporunda, kurumsal yönetim uyum raporlamasına dair uyum beyanı ve anlatı kısmının ardından sürdürülebilirlik uyumu ayrı başlığı ile sürdürülebilirlik uyum çerçevesindeki ilkeler karşısında “uy ya da açıkla” yöntemine göre raporlama yapılması beklenmektedir. Faaliyet raporunda yapılan açıklamaların paydaşlar tarafından anlaşılabilir özlü, olması esas. Ayrıntılı, teknik açıklamalar için bağlantı verilmesi değerlendirilebilir. Diğer taraftan, faaliyet raporu içinde, eş zamanlı sürdürülebilirlik raporlaması yapılabilmesi için sürdürülebilirlik kriterleri, verilerinin faaliyet raporu hazırlığından önce temin edilmesi gerekecektir.

Uyum çerçevesinde dikkat çeken bir diğer konu ise genel ilke olarak belirlenen Doğrulama İlkesidir. İş süreçlerine, ürün ve hizmetlere yönelik sürdürülebilirlik performansına dair göstergelere yani sürdürülebilirlik performans ölçümlerine özel önem atfedilerek, bunların ancak bağımsız üçüncü taraflara (bağımsız sürdürülebilirlik güvence sağlayıcılarına) doğrulanması halinde kamuya açıklanabileceği belirtilmektedir. Burada kamuya açıklanan, nesnel, karşılaştırılabilir bir verinin üçüncü bir tarafın, ihtisas kurumunun incelemesinden geçmesi sağlanarak, yanıtıcı izlenim verme ihtimalinin önüne geçmek amaçlanmaktadır.

Sürdürülebilirlik raporlaması süreçlerinde, şirketlerin faaliyet gösterdikleri sektöre ve hatta şirkete özgü konuları raporlarında yansıtması, paydaşları sürece dahil etme kültürünü geliştirmesi, Küresel Raporlama (GRI), Uluslararası Entegre Raporlama Konseyi (IIRC) gibi şablon sunan uluslararası inisiyatiflerden yararlanması ve tüm piyasa aktörlerinin karşılıklı öğrenme süreçlerini deneyimlemesi iyi uygulama örnekleri olarak düşünülebilir.

Son tahlilde, tüm bu çabanın, daha yaşanılabilir bir gezegen ve daha adil bir toplum için katkı sağladığımızı düşündürmesi ise her şeyden öte anlamlı olsa gerek...